

LOKAL SKOLEHISTORIE

Hans Jacob Willersrud innledet med å fortelle om Borgen gamle skole på Borgen Lille, hvor han er oppvokst. Ca 20 gårder soknet i sin tid til skolen. Huset ble revet tidlig i 70-årene og tømmeret var så godt at det ble brukt om igjen i det nye huset.

Björg Vikne Dæhlie innledet med å si at det er 100-års jubileum på skolesektoren i 2006 fordi 8 skoler ble innviet i 1906.

Første undervisning i bygda var under reformasjonen med bibellære og salmer som pensum. Hovin og Ullensaker kirker sto ansvarlige. I 200 år var det prestens oppgave å undervise. Det ble tvungen konfirmasjon i 1736. Omgangsskolene kom i 1741. Samme år kom skolekommisjonen i Ullensaker. Den skulle organisere omgangsskolene. Sognepresten var leder av kommisjonen. Skoleskatt måtte betales av alle til oppkrevingmenn.

5 skoledistrikt ble opprettet:

Under Ullensaker kirke:

1. Åreppen og en del av Kirkebygda.
2. Resten av Kirkebygda og en del av Kullmogreina
3. Øvre og Nedre Kisa og resten av Kullmogreina.

Under Hovin kirke:

4. Kolby- og Kjosfjeringen
5. Bjørtomt- og Hannestadfjeringen

Ved omgangsskole ble det opplyst fra prekestolen på hvilken gård undervisningen skulle holdes. Skolemesteren brukte Pontoppidans forklaring og elevene måtte lære å lese, og elske og adlyde Gud.

1806 foreslo sogneprest Jacob Lund Munthe å opprette fast skole på gården Lille Frogner. Den kom i stand samme år og fikk navnet Frogner skole. Det ble undervist også i hagedyrking, landkart, historie og kristendom.

Nye skoledistrikt 1807 var 1 i hovedsoknet og 1 i annekset:

1. Den faste skoles distrikt i Ullensaker
2. Vestre Ullensaker distrikt
3. Østre Ullensaker distrikt
4. Kisen distrikt
5. Østre distrikt i annekset
6. Nordre distrikt i annekset
7. Vestre distrikt i annekset.

Hvert distrikt ble inndelt i roter. Det var ulike undervisningstid i de ulike rotene. Foreldrene fikk mulkt for å holde barna borte fra skolen.

En dårlig betalt lærer var ansatt i hvert distrikt. Lærerne var ofte fattige gårdbruker- og husmannssønner. Læreren måtte være ugift.

1827 kom det krav om minst 3 måneders undervisning i året. Skoleloven av samme år oppfordret til bygging av faste skoler. I 1837 ble Lauten skole fastskole, seinere kom Dal og Lystad i 1851. Disse var de faste skolene før 1860 da den nye skoleloven kom. Fra dette året ble det et kommunalt ansvar å bygge skoler og ansette lærere. Sognepresten var fortsatt leder av skolekommisjonen, men det ble stilt større krav til lærerne nå.

Det kom 11 nye fastskoler i løpet av årene 1863/1864: Kløfta, Vettal, Ås, Stokstad, Stensby, Gjestad, Elstad, Sundby, Laake, Åstad og Borgen. Skolene var delt i 3 avdelinger og elevene gikk på skolen ca. 36 uker i året.

Vettal skole: står nå på Dromsrud. Far til Johannes Hansen (Valdresmarsjens far) var første lærer på Vettal. Jfr. Skoleprotokollen var det på plass 45 barn på en dag.

Borgen skole: Fredrik Borgen ble født på Borgen Lille og gikk på Borgen skole. 1893 var Stokstad lærer, han var godt likt.

Frogner skole: Johannes Holte ble født der i 1864 og overtok som lærer på skolen i 1889.

Ny skolelov av 1896 førte i 1906 til kretsreguleringer. Fra nå av skulle det være 9 skoler hvorav 8 nye skulle bygges. Det ble 6 klasser på hver skole, 1 klasse på hvert trinn og 12 ukers skole. 2 lærere på 6 klasser.

Skolene fikk navn etter grendene:

Lund skole, Ullinshof skole, Algarheim skole, Nordkisa skole, Jessheim skole, Mogreina skole, Gislevoll skole og Garmo skole. Vetten tegnet de nye skolene som ble tatt i bruk i 1906 og kostet kr. 16 000.- å bygge.

Bjørg Vikne Dæhlies foreldre var lærere på Ullinshof skole.

Signe Johansen f. 1904 ble i 2006 intervjuet av sønnen sin, Jan Johansen, ved 100 års jubileet til Lund skole. Hun forteller om skoletiden sin at hun bodde i Kauserudsæteren og gikk til Lund skole 3 dager i uka. Likte best å skrive.